DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
28. marts 1996 *

I sag C-243/94,

angående en anmodning, som Sozialgericht Stuttgart (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Alejandro Rincón Moreno

mod

Bundesanstalt für Arbeit,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 74 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366), som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6) samt ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3427/89 af 30. oktober 1989 (EFT L 331, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.N. Kakouris (refererende dommer), og dommerne F.A. Schockweiler, P.J.G. Kapteyn, J.L. Murray og H. Ragnemalm,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: M.B. Elmer
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Alejandro Rincón Moreno ved Angel González Maeztu, chef for den sociale tjeneste ved Spaniens Generalkonsulat

— den tyske regering ved Ministerialrat Ernst Röder og Assessor Gereon Thiele, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved Director General de Coordinación Jurídica et Institucional Comunitaria Alberto José Navarro González, og Abogado del Estado Gloria Calvo Díaz, Statens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Maria Patakia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og Horstpeter Kreppel, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 5. oktober 1995 er afgivet mundtlige indlæg af Alejandro Rincón Moreno ved Angel González Maeztu, den tyske regering ved Ernst Röder, den spanske regering ved Gloria Calvo Díaz, Det Forenede Kongerige ved Barrister Philippa Watson og Kommissionen ved Maria Patakia og Horstpeter Kreppel,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 7. december 1995,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 29. august 1994, indgået til Domstolen den 8. september 1994, har Sozialgericht Stuttgart i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 74 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366), som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6) samt ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3427/89 af 30. oktober 1989 (EFT L 331, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Spørgsmålet er rejst under en tvist mellem Alejandro Rincón Moreno og Bundesanstalt für Arbeit vedrørende sidstnævntes afslag på at udbetale Moreno familieydelser for januar og februar 1993.

3 Moreno, som er spansk statsborger, arbejdede som lønmodtager i Tyskland fra 1966 til den 15. december 1992 og fik som følge heraf udbetalt børnetilskud af Bundesanstalt für Arbeit for sine to sønner, som var under uddannelse i Spanien.

4 Moreno blev opsagt med virkning fra den 15. december 1992. Efter tysk lovgivning var opsigelsen på grund af ansættelsesforholdets varighed betinget af et varsel. Moreno samtykkede imidlertid i, at opsigelsesvarslet ikke blev overholdt, mod, at hans arbejdsgiver betalte ham en affindelsessum.

5 Som følge heraf traf Bundesanstalt für Arbeit to afgørelser vedrørende Moreno i medfør af Arbeitsförderungsgesetz af 25. juni 1969 (lov om fremme af arbejde, BGBl. I, s. 582), med senere ændringer (herefter »AFG«).

6 For det første besluttede Bundesanstalt für Arbeit i henhold til AFG's § 117, stk. 2 og 3, at suspendere Moreno's arbejdsløshedsunderstøttelse for perioden mellem den 16. december 1992 og den 21. februar 1993. Ifølge disse bestemmelser suspenderes arbejdsløshedsunderstøttelsen for en arbejdsløs, hvis arbejdsforhold er ophørt, uden at opsigelsesvarslet er overholdt, og som får udbetalt en affindelsessum af sin arbejdsgiver. Suspensionens varighed afhænger af den udbetalte affindelsessums størrelse.

7 For det andet besluttede Bundesanstalt für Arbeit, at Moreno i medfør af AFG's § 119, jf. § 119a, var undergivet en karantæne i perioden mellem den 16. december 1992 til den 9. marts 1993. Ifølge disse bestemmelser udelukkes en arbejdsløs i en vis periode fra arbejdsløshedsunderstøttelse, såfremt han har ophævet arbejdsforholdet eller ved en adfærd i strid med arbejdskontrakten har givet anledning til arbejdsforholdets ophævelse og derved forsætligt eller groft uagtsomt har fremkaldt arbejdsløsheden.

8 Under suspensions- eller karantæneperioden er den arbejdsløse dog sygeforsikret i medfør af § 19, stk. 2, i Sozialgesetzbuch V (lov om social sikring-V. bog), jf. AFG's § 155 og 155a, samt ulykkesforsikret i medfør af AFG's § 165.

9 Ved afgørelse af 6. april 1993 afslog Bundesanstalt für Arbeit at udbetale Moreno børnetilskud for januar og februar 1993 med den begrundelse, at det efter artikel 74 i forordning nr. 1408/71 er en betingelse for at få udbetalt børnetilskud, at den pågældende faktisk modtager ydelser ved arbejdsløshed. Da Moreno ikke havde

fået udbetalt arbejdsløshedsydelser i den omtvistede periode på grund af de foranstaltninger, som Bundesanstalt für Arbeit havde truffet for hans vedkommende, var der efter sidstnævntes opfattelse heller ikke grundlag for at udbetale ham børnetilskud.

10 Efter at Moreno's administrative klage var blevet afvist, anlagde han sag ved Sozialgericht Stuttgart, hvorunder han i det væsentlige gjorde gældende, at han havde krav på børnetilskud såvel i suspensions-som i karantæneperioden, da disse perioder fratrækkes den samlede periode, hvorunder den pågældende har krav på arbejdsløshedsydelser, hvorfor han måtte anses som modtager af sådanne ydelser i artikel 74's forstand i forordning nr. 1408/71. Ifølge Moreno måtte dette så meget mere antages under den midlertidige karantæneperiode, som han i medfør af de førnævnte bestemmelser i Sozialgesetzbuch og AFG var lovpligtigt forsikret mod sygdom.

11 Da Sozialgericht Stuttgart fandt, at tvistens afgørelse afhang af, hvorledes artikel 74 i forordning nr. 1408/71 fortolkes, besluttede retten at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 74 i forordning (EØF) nr. 1408/71 fortolkes således, at begrebet 'arbejdsløs arbejdstager, der modtager ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat', også omfatter en arbejdsløs, som er tilmeldt arbejdsformidlingen, når hans ret til arbejdsløshedsunderstøttelse er suspenderet i henhold til § 117 i Arbeitsförderungsgesetz (AFG) på grund af en affindelsessum, som han har fået udbetalt af sin arbejdsgiver som følge af arbejdsforholdets ophør, eller er suspenderet i henhold til AFG's § 119, fordi der er indtrådt en karantæneperiode ('Sperrzeit')?«

12 Ifølge artikel 74 i forordning nr. 1408/71 har »en arbejdsløs arbejdstager ... der modtager ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat ... for de af sine familiemedlemmer, der er bosat på en anden medlemsstats område, ret til familieydelser efter lovgivningen i den førstnævnte stat, som om de pågældende var bosat på dennes område ...«.

13 Det fremgår af denne bestemmelse, at det er en betingelse for, at en arbejdsløs er berettiget til børnetilskud for familiemedlemmer, der er bosat på en anden medlemsstats område, at den pågældende modtager ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat, dvs. hvad angår hovedsagen efter lovgivningen i Tyskland.

14 I den foreliggende sag opstår spørgsmålet, om den pågældende må antages at have modtaget ydelser ved arbejdsløshed i artikel 74's forstand, selv om Bundesanstalt für Arbeit ikke inden for den omtvistede periode har udbetalt ham nogen kontante arbejdsløshedsydelser på grund af afgørelsen om suspension af hans arbejdsløshedsunderstøttelse og om hans karantæne.

Om suspensionen

15 Hvad angår suspensionsperioden bemærkes, at arbejdstageren ikke har modtaget nogen kontant arbejdsløshedsydelse fra den kompetente institution, men har fået udbetalt en affindelsessum af sin arbejdsgiver ved ophævelsen af arbejdsforholdet. Spørgsmålet er derfor, om denne affindelsessum kan anses for en ydelse ved arbejdsløshed i artikel 74's forstand i forordning nr. 1408/71.

16 Domstolen har gentagne gange fastslået, at en ydelse kan anses for en social sikringsydelse, såfremt den tildeles de berettigede uden nogen individuel, skønsmæssig bedømmelse af personlige behov, men efter lovbestemte kriterier, og forudsat, at den vedrører en af de risici, der udtrykkeligt er anført i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 (jf. bl.a. dom af 2.8.1993, sag C-66/92, Acciardi, Sml. I, s. 4567, præmis 14, af 10.3.1993, sag C-111/91, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 817, præmis 29, af 16.7.1992, sag C-78/91, Hughes, Sml. I, s. 4839, præmis 15, og af 24.2.1987, forenede sager 379/85, 380/85, 381/85 og 93/86, Giletti m.fl., Sml. s. 955, præmis 11).

17 I den forbindelse bemærkes, at det fremgår af sagens akter, at en arbejdstager, som mister sit arbejde, principielt har krav på arbejdsløshedsunderstøttelse efter tysk ret. Kravet herpå suspenderes dog efter AFG's § 117, når arbejdsgiveren har bragt

arbejdsforholdet til ophør uden at overholde opsigelsesvarslet, og når den arbejdsløse har modtaget en affindelsessum som følge heraf eller skal rejse krav herom.

18 Endvidere bemærkes dels, at der ifølge AFG's § 117 tages hensyn til denne affindelsessums størrelse ved fastsættelsen af suspensionsperioden, dels, at det følger af selve suspensionsbegrebet, at der fortsat består et krav på de omhandlede ydelser, men at den kompetente institution først genoptager udbetalingen heraf efter suspensionsperiodens ophør.

19 Endelig træder en affindelsessum i henhold til AFG's § 117, som anført af den tyske regering, delvis i stedet for den arbejdsløshedsydelse, som den arbejdsløse principielt har krav på. Følgelig har en sådan affindelsessum direkte sammenhæng med den risiko for arbejdsløshed, som er omhandlet i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, hvorfor den kan sidestilles med en ydelse ved arbejdsløshed i artikel 74's forstand i forordning nr. 1408/71.

20 Som følge af det anførte må en affindelsessum ved opsigelse som den, der er omhandlet i AFG's § 117, anses for en ydelse ved arbejdsløshed i artikel 74's forstand i forordning nr. 1408/71.

Om den midlertidige karantæne

21 Hvad angår afgørelsen om en midlertidig karantæne for Moreno, må der tages stilling til, om denne foranstaltning fratager ham enhver form for arbejdsløshedsydelser.

22 Herom bemærkes, at artikel 74 i forordning nr. 1408/71 anvender udtrykket »ydelser ved arbejdsløshed« uden sondring mellem kontantydelser og andre ydelser, og uden at det stilles som betingelse for bestemmelsens anvendelse, at den pågældende modtager alle de ydelser, som er foreskrevet for arbejdsløshedsperioden efter den

kompetente stats lovgivning. Følgelig stiller denne bestemmelse ikke nogen betingelse vedrørende arbejdsløshedsydelsernes karakter.

23 I det omfang den arbejdsløse, som er udelukket fra retten til kontante arbejdsløshedsydelser, i medfør af den kompetente medlemsstats lovgivning fortsat er forsikret mod risikoen for sygdom og ulykke, må udtrykket i artikel 74 i forordning nr. 1408/71 »ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat« derfor forstås således, at det også omfatter denne form for ydelser.

24 Følgelig må en arbejdsløs, som under den midlertidige karantæneperiode fortsat er forsikret mod sygdom og ulykke i medfør af den nationale lovgivning, antages at modtage ydelser ved arbejdsløshed i artikel 74's forstand i forordning nr. 1408/71.

25 Af samtlige de anførte betragtninger følger, at det spørgsmål, som er forelagt af den nationale ret, bør besvares med, at artikel 74 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at begrebet »arbejdsløs arbejdstager ... der modtager ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat«, også omfatter en arbejdsløs, som er tilmeldt den kompetente nationale myndighed, og hvis ret til arbejdsløshedsunderstøttelse er suspenderet på grund af en affindelsessum, som han har fået udbetalt af sin arbejdsgiver som følge af arbejdsforholdets ophør, uden at opsigelsesvarslet er overholdt, eller hvis ret til kontante arbejdsløshedsydelser er suspenderet på grund af en midlertidig karantæneperiode, såfremt den arbejdsløse i karantæneperioden er dækket mod risikoen for sygdom og ulykke i medfør af den kompetente stats lovgivning.

Sagens omkostninger

26 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den spanske regering, af Det Forenede Kongerige samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har

afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Sozialgericht Stuttgart ved kendelse af 29. august 1994, for ret:

Artikel 74 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 samt ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3427/89 af 30. oktober 1989, skal fortolkes således, at begrebet »arbejdsløs arbejdstager ... der modtager ydelser ved arbejdsløshed efter lovgivningen i en medlemsstat«, også omfatter en arbejdsløs, som er tilmeldt den kompetente nationale myndighed, og hvis ret til arbejdsløshedsunderstøttelse er suspenderet på grund af en affindelsessum, som han har fået udbetalt af sin arbejdsgiver som følge af arbejdsforholdets ophør, uden at opsigelsesvarslet er overholdt, eller hvis ret til kontante arbejdsløshedsydelser er suspenderet på grund af en midlertidig karantæneperiode, såfremt den arbejdsløse i karantæneperioden er dækket mod risikoen for sygdom og ulykke i medfør af den kompetente stats lovgivning.

Kakouris Schockweiler Kapteyn Murray Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. marts 1996.

R. Grass C.N. Kakouris

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling